

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **H.**, so sídlom v S., IČO: X., zastúpenej JUDr. L., advokátom v B., proti odporkyni **Slovenskej republike**, zastúpenej M., so sídlom v B., o **náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 5 C 165/2013, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 29. apríla 2015 sp. zn. 6 Co 128/2015, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I uznesením z 26. januára 2015 č.k. 5 C 165/2013-138 návrh navrhovateľky na prerušenie konania zamietol. Dospel k záveru, že nie sú dané dôvody na prerušenie konania (§ 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), nakoľko v konkurznom konaní vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 23 K 8/2014 sa nerieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie v danom konaní. Navrhovateľ sa domáhal náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami okresného a krajského súdu. O dôvodnosti navrhovateľkou uplatneného nároku súd však môže rozhodnúť i bez ukončenia konkurzného konania, ktorého účelom je usporiadanie majetkových pomerov dlžníka P. a nerieši sa v ňom predbežná otázka, od vyriešenia ktorej by bolo závislé predmetné konanie.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie navrhovateľky uznesením z 29. apríla 2015 sp. zn. 6 Co 128/2015 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil. Podľa názoru odvolacieho súdu odvolanie nie je dôvodné. V odôvodnení poukázal na konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z ktorej vyplýva, že náhrady škody voči štátu sa možno domáhať až po tom, čo sa nepodarilo vymôcť

bezdôvodné obohatenie od toho, kto sa v dôsledku nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu obohatil. Navrhovateľka vymáhala od P. sumu 280 907,21 € titulom bezdôvodného obohatenia v súdnom konaní, ktoré nie je právoplatne skončené. Na majetok P. bol vyhlásený konkurz a navrhovateľka do konkurzu prihlásila svoju pohľadávku v rovnakej výške ako je predmetom daného konania. Tieto skutočnosti nezakladajú dôvod na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. V tomto smere sa stotožnil so záverom prvostupňového súdu. Doplnil, že za súčasného stavu navrhovateľke ani žiadna škoda nevznikla a táto vznikne až v prípade nevykonalia nároku voči P.. Teda predmetný návrh na náhradu škody je podaný predčasne.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala dovolanie navrhovateľka. Navrhla ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietala odňatie jej možnosti konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 237 písm. f/ O. s. p.) spočívajúcom v tom, že odvolací súd napriek tomu, že rozhodoval len o procesnom návrhu na prerušenie konania, a nie vo veci samej, vyslovil vo svojom uznesení aj právny názor k samotnému predmetu konania (náhrade škody). Týmto podľa nej neprípustným spôsobom zasiahol do rozhodovacej činnosti súdu prvého stupňa, porušil princíp dvojinstančnosti súdneho konania a jej právo na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces. Namietala tiež nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu a nesprávne právne posúdenie návrhu na prerušenie konania z uvedených dôvodov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O. s. p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu o prerušení konania.

Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., tieto ustanovenia ale neplatia, ak ide (o. i.) o uznesenie o prerušení konania (pozri § 239 ods. 3 O. s. p.). Dovolanie navrhovateľky smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu o prerušení konania, preto dovolanie proti nemu je v zmysle § 239 ods. 3 O. s. p. neprípustné.

So zreteľom na obsah dovolania a tiež povinnosť dovolacieho súdu skúmať vždy, či v konaní nedošlo k procesnej vade konania spôsobujúcej zmätočnosť (§ 242 ods. 1 O. s. p.), zaoberal sa dovolací súd aj otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku či uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že § 237 O. s. p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O. s. p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým nie je dovolanie v zmysle § 239 O. s. p. prípustné. Právne relevantné nie je však samo tvrdenie dovolateľa o takejto vade, ale iba zistenie, že v konaní k takejto vade skutočne došlo. Dovolateľka procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. nenamietala a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Preto prípustnosť dovolania z týchto ustanovení vyvodit' nemožno.

Z obsahu dovolania vyplýva, že navrhovateľka namietala odňatie jej možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) postupom odvolacieho súdu spočívajúcim v nedostatku odôvodnenia jeho rozhodnutia.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odnímajú tie jeho procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. O vadu konania, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými

právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Takáto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý súdny proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Z hľadiska posúdenia existencie procesnej vady podľa § 237 písm. f/ O. s. p. ako dôvodu zakladajúceho prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (v danej veci proti uzneseniu o predbežnom opatrení) nie je pritom významný subjektívny názor dovolateľa, že v konaní k takejto vade došlo, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne takouto vadou zaťažené t. j., že nastali skutočnosti, v dôsledku ktorých vada vznikla (prejavila sa) resp. nebola odstránená v postupe – rozhodnutí odvolacieho súdu.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O. s. p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok vo veci Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy

rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESĽP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III, rozsudok Higginsova a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listina základných práva slobôd (ďalej len „listina“) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ a že „takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu (pozri uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03).

V prejednávanej veci sa odvolací súd z konkretizovaných dôvodov stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že návrh na prerušenie konania nie je dôvodný.

Zo spisu pritom vyplýva, že prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vychádzal, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil jasný, jednoznačný a presvedčivý právny záver o nedôvodnosti návrhu na prerušenie konania. Teda odôvodnenie uznesenia súdu prvého stupňa a tým aj odvolacieho súdu v uvedenom rozsahu, nie je nepreskúmateľné a plne rešpektuje základné právo účastníkov na spravodlivý súdny proces (pozri III. ÚS 115/2003).

Pokiaľ ide o namietané právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) treba uviesť, že právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje

zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené, (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkané správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad v danej veci nešlo).

Vychádzajúc z uvedeného možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania proti uzneseniu krajského súdu o prerušení konania nemožno vyvodit' z ustanovenia § 239 O. s. p., ani z ustanovenia § 237 O. s. p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľky v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. ako také, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol. Pritom riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky o trovách dovolacieho konania nerozhodoval, lebo bude o nich rozhodnuté v rozhodnutí o veci samej.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. septembra 2015

JUDr. Oľga T r n k o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová